

Grooveanalyse

Overordnet to typer rytmik: pulsmarkering og modrytmer

Pulsmarkering

Her lægger rytmen sig "i" pulsen.

Når rytmen bruger 8.-dele eller 16.-dele, underdeler den samtidig pulsslagene – hvilket har stor betydning for rytmens karakter og intensitet.

Helnode
Halvnode
4.-delsnode = pulsslag i 4/4
8.-dele 8.-delsunderdeling
8.-delstrioler trioliseret 8.-delsunderdeling
16.-dele 16.-delsunderdeling
1 så og så 2 så og så 3 så og så 4 så og så

Nogle taktpositioner er mere betonedede end andre: Slagene er betonedede, mens underdelingerne er ubetonede.

Tilsammen danner de et betoningsmønster:

1-slag 1så 1og 1også
1 så og så 2 så og så 3 så og så 4 så og så

Modrytme: offbeat

I offbeatrytmer betoner man modsat i forhold til pulsen. 1-slaget og 3-slaget er stærkest: derfor er det en modrytme at betone 2 og 4 – hvilket kaldes backbeat.

Backbeat på halvtæmponiveau
Backbeat
8.-delsoffbeat
16.-delsoffbeat
så så så så så så så så så

Lift

Et lift er et enkeltstående offbeat – hvor man kan sige at markeringen af et slag er liftet ("løftet") frem til en off-beatposition. Kaldes også en synkope.

3-slaget er liftet - dvs. "løftet" frem til 2og
Tag mig med til dit drøm - me land
Liftet ligger på 2og

Man kan også lifte på 16.-delsniveau:

16.-delslift på 2også
Tag mig med til Jo - an - na

Modrytme: polyrytmiske 3+3-strukturer (fka clavesrytmik)

3+3-polyrytmer er en særlig type modrytme, hvor hver 3. underdeling markeres. I det normale 4/4-betoningsmønster er det derimod hver anden.

3+3-struktur på 8.-delsniveau:

1 logså 2og

3+3-struktur på 16.-delsniveau:

Polyrytmer på andre positioner end 1:

1 logså 2og

Forholdet mellem rytmer: komplementærrytmik og sammenfald

Komplementærrytmik

Komplementærrytmik er det forhold at forskellige stemmer eller instrumenter fylder hullerne ud i hinandens rytmer.

Der hvor det ene instrument spiller, holder de andre pauser.

Et komplementærrytmik groove kan ofte have et let, spændstigt og organisk udtryk. Som i Stings: "Englishman in NY" (1988).

Musical score for "Englishman in NY" (1988) by Stings. The score is in 4/4 time with a tempo of 100. It features three parts: Strings, Bass, and Tr. (Drums). The chords are Am7, D, Em, and D. The strings play a steady eighth-note pattern, the bass plays a simple quarter-note line, and the drums play a simple backbeat pattern.

<https://youtu.be/d27gTrPPAyk?si=va9iCelpYe7Ht0Ft&t=2>

Sammenfald

Det modsatte af et komplementærrytmik groove, er et groove præget af sammenfald – hvor alle instrumenter spiller på de samme taktpositioner.

Et sådant groove kan ofte være tungt og massivt, og fuldt af fremdrift – som fx Olivia Rodrigues "Good 4 U" (2021).

Musical score for "Good 4 U" (2021) by Olivia Rodrigues. The score is in 4/4 time with a tempo of 166. It features four parts: Sang (Vocal), Guitar, Bas, and Trom. (Drums). The chords are D5, A5, E5, E5, and F#5. The vocal line is syncopated, and the guitar, bass, and drums all play on the same taktpositioner, creating a heavy, driving groove.

https://youtu.be/gNi_6U5Pm_o?si=77Eqck5RncZowgp8&t=43

Pulsmarkering eller modrytmik

Udtrykket vil dog ofte også handle om hvorvidt groovet er modrytmisk eller pulsmarkerende.

Groovet i "Englishman..." er også let fordi det er meget modrytmisk. I "Good 4 U" er det også tungt fordi det er relativt pulsmarkerende.

I de fleste poprocknumre er det bunden – den nederste del af groovet: bas og trommer som er overvejende puls-markerende, mens de "højere" lag: akkordinstrumenter og sang vil være overvejende modrytmisk, fx i Beatles' "Things We Said Today" (1964):

Hvor der også er en god blanding af komplementærrytmik og sammenfald

Musical score for "Things We Said Today" (1964) by The Beatles. The score is in 4/4 time. It features four parts: Vokal, Guit. 1, Guit. 2, Bas, and Tr. (Drums). The chords are Em, Hm7, and Em. The vocal line is syncopated, and the guitar, bass, and drums all play on the same taktpositioner, creating a heavy, driving groove.

<https://youtu.be/NltAltSPuOg?si=B5XD0NjIBKHRrG8I&t=4>

Ostinat

Er navnet på en melodisk/rytmisk figur der gentages. Basgangen til højre er et melodisk/rytmisk 1-taktsostinat. I en rytmisk analyse vil som regel se på de *rytmiske* ostinater.

Michael Jackson: Billie Jean (1983).

Musical score for "Billie Jean" (1983) by Michael Jackson. The score is in 4/4 time. It features two parts: a vocal line and a bass line. The chords are Em, F#m/E, G/E, and F#m/E. The bass line is a simple 1-beat ostinato.

https://youtu.be/Zi_XLOBDo_Y?si=xj7fUeocw69hXFrm&t=4